

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İyiliği sonsuz, ikramı bol Allah'ın adıyla

Fecr Yayınları: 394

KUR'AN'DA İNSAN

Kadir UYAR

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
VADİ GRAFİK TASARIM VE REKLAMCILIK LTD. ŞTİ.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0 312 395 85 71
Sertifika No: 47479

1. Baskı: Aralık 2020

ISBN: 978-625-7879-33-0

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

KUR'AN'DA İNSAN

Kadir UYAR

Ankara 2020

Kadir UYAR

Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesine bağlı bugün kasaba olan Gümü'de doğdu (1960). Yunus Emre Öğretmen Lisesinde yatılı olarak okudu. Eskişehir Eğitim Enstitüsü Türkçe bölümünden mezun olduktan sonra öğretmenliğe başladı (1980). Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans tamamlama programını bitirdi (1987).

Evli ve üç çocuk babası olan Kadir Uyar hâlen Türkçe öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Kur'an üzerine yaptığı çalışmaları:

Elçiler ve Kıssalar (Ocak 2017),

Son Nebî (Haziran 2017),

Cin Melek İblis Şeytan ve Âdem(as) (Mart 2020)

Kur'an'da İnsan (Aralık 2020)

Kur'an'da Hayat (Aralık 2020)

İletişim telefon: 0535 860 06 30

Elektronik posta: a.kadiruyar@gmail.com

*“Ođlum! Sen yeter ki oku!
Ben köyneđimi¹ satar, seni okuturum!”* diyen
rahmetli babama, anneme ve
üzerimde emeđi olan herkese
ithaf olunur.

Allah onlardan razı olsun!

---

¹ Köynek: Gömlek, iç gömleđi, iç giysisi, bir tür fanila.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ————— 15

A. İNS إنسي ————— 19

01. bölüm: Cinlere sığınan insanlar 72/5, 72/6 ————— 19
02. bölüm: Cin, insan ve kuşlardan meydana gelen ordu 46/18, 27/17— 20
03. bölüm: Meryem'e söylenenler 41/25, 19/26 ————— 21
04. bölüm: İnsanları saptıranlar 55/33, 41/29 ————— 22
05. bölüm: Önceden yaşamış insan ve cin topluluklarına katılanlar 55/39, 7/38 ————— 22
06. bölüm: Kulluk için yaratılan cinler ve insanlar 55/56, 51/56 ————— 24
07. bölüm: Kur'an'ın benzerini getirmek isteyen insanlar ve cinler 55/74, 17/88 ————— 24
08. bölüm: Birbirlerini etkileyen insanlar ve cinler 6/112, 6/128(2) — 25
09. bölüm: Kendilerine elçiler gelen cin ve insan toplulukları 7/179, 6/130 ————— 26

B. İNSAN إنشئ ————— 29

01. bölüm: Dölllenmiş yumurtadan yaratılan insan 76/1, 76/2 ————— 29
02. bölüm: Birbirine bağımlı yaratılan insan 103/2, 96/2 ————— 30
03. bölüm: Yaratılan insan 75/3, 55/3 ————— 30
04. bölüm: Dölllenmiş yumurtadan yaratılan insan 99/3, 16/4 ————— 31
05. bölüm: Zorlukları göğüsleyecek güçte yaratılan insan 95/4, 90/4— 32
06. bölüm: İnsanın açık düşmanı şeytan 75/5, 12/5 ————— 32
07. bölüm: Neden yaratıldığına bakmayan insan 96/5, 86/5 ————— 33
08. bölüm: Rabbine karşı gelen insanlar 84/6, 82/6 ————— 33
09. bölüm: Azgınlık eden insanlar 100/6, 96/6 ————— 34
10. bölüm: Ana-babasına karşı görev yüklenen insan 32/7, 29/8 ————— 35
11. bölüm: Allah'ın ikramda bulunduğu insan 39/8, 11/9 ————— 35
12. bölüm: İyilik ister gibi kötülük isteyen insan 75/10, 17/11(2) — 36
13. bölüm: Başı sıkışınca yalvarıp duran insan 23/12, 10/12 ————— 38
14. bölüm: Ana babasına karşı görevler yüklenen insan 75/13, 31/14 - 39
15. bölüm: Kurumuş balıktan yaratılan insan 75/14, 55/14 ————— 40
16. bölüm: İnsanların nankörlüğü 46/15, 43/15 ————— 40

17. bölüm: İnsanı yaratan Allah	89/15, 50/16	41
18. bölüm: Şeytanın insana söyledikleri	80/17, 59/16	42
19. bölüm: Çabuk sıkılan insan	89/23, 70/19	43
20. bölüm: Yiyeceğine önem vermeyen insan	80/24, 53/24	43
21. bölüm: İnsanın zayıf yapısı	15/26, 4/28	44
22. bölüm: Çok yanlış yapan insan	25/29, 14/34	45
23. bölüm: Başıboş bırakılmayan insan	79/35, 75/36	45
24. bölüm: Aceleci bir yapıda yaratılmış olan insan	53/39, 21/37	46
25. bölüm: Baş sıkışınca yalvaran insan	42/48(2), 39/49	47
26. bölüm: Baş sıkışınca yalvaran insan	41/49, 41/51	48
27. bölüm: İnsanın açık düşmanı şeytan	18/54, 17/53	49
28. bölüm: İnsanın söyledikleri	22/66, 19/66	49
29. bölüm: İyilikbilmez/Nankör insan	19/67, 17/67	50
30. bölüm: Sorumluluk yüklenen insan	36/77, 33/72	51
31. bölüm: Eli sıkı insanlar	17/83, 17/100	52

C. NÂS النَّاسِ		53
01. bölüm: İnsanlığın atası ve eşi	13/1, 4/1	53
02. bölüm: Karanlıklardan aydınlığa çıkan insanlar	22/1, 14/1	54
03. bölüm: Hesap verme zamanı yaklaşan insanlar	114/1, 21/1	55
04. bölüm: İnsanları uyaran elçiler	22/2, 10/2(2)	56
05. bölüm: Sınanmayacaklarını sanan insanlar	35/2, 29/2	57
06. bölüm: Alırken ölçünün tam olmasını isteyenler	110/2, 83/2	58
07. bölüm: Bütün insanlara bildirilenler	114/2, 9/3	58
08. bölüm: Kendi durumları anlatılan insanlar	22/3, 47/3	59
09. bölüm: İnsanlara rehber olan kitaplar	35/3, 34	60
10. bölüm: Kelebekler gibi dağılmış insanlar	114/3, 101/4	61
11. bölüm: Bir çignem et parçasından yaratılan insan	35/5, 22/5	62
12. bölüm: Yanlışlarına rağmen durumları düzeltilen insanlar	114/5, 13/6	63
13. bölüm: Sözünden dönmeyen Allah	31/6, 30/6	64
14. bölüm: İnsanların bir araya getirildikleri gün	62/6, 46/6	65
15. bölüm: Tutuşturucusu insanlar ve taşlar olan bir ateş	83/6, 66/6	66
16. bölüm: Yaptıkları kendilerine gösterilen insanlar	114/6, 99/6	67
17. bölüm: İçten inanmayan insanlar	22/8, 2/8	67
18. bölüm: Bir araya getirilecek olan insanlar	30/8, 3/9	68

19. bölüm: Sağlam hâlde iken insanlarla konuşamayanlar 29/10(2), 19/10	69
20. bölüm: Kötülüklerinin karşılığını gören insanlar 22/11, 10/11	70
21. bölüm: Diğer insanların güvendiği gibi Allah'a güvenmeyenler 44/11, 2/13	71
22. bölüm: İnsanı karşılayan defter 32/13, 17/13	72
23. bölüm: İyi gidecek kadar insana süslü gösterilenler 49/13, 3/14	73
24. bölüm: Kanatlı hayvanların dili öğretilen insanlar 35/15, 27/16	74
25. bölüm: Kur'an'a inanmayan insanlar 13/17, 11/17	75
26. bölüm: Allah'a secde eden insanlar 31/18, 22/18	76
27. bölüm: Tek bir toplum/ümmet olan insanlar 31/20, 10/19	77
28. bölüm: Bütün insanlara doğruları gösteren kitap 48/20, 45/20	78
29. bölüm: İnsanları yaratan Allah 54/20, 2/21	79
30. bölüm: Dürüst davranılmasını isteyen insanlar 10/21, 3/21	80
31. bölüm: İşin doğrusunu bilmeyen insanlar 19/21, 12/21	81
32. bölüm: İnsanlar için verilen örnekler 10/23, 59/21	82
33. bölüm: Tutuşturucusu insanlar ve taşlar olan ateş 28/23, 2/24	83
34. bölüm: İnsanların ve hayvanların yediği bitkiler 57/24, 10/24	84
35. bölüm: Allah'ın insanlara verdiği örnekler 22/25, 14/25	86
36. bölüm: İnsanların çatmasından korkanlar 57/25(2), 8/26	86
37. bölüm: İnsanlar arasında doğru karar verenler 45/26, 38/26	88
38. bölüm: Hacca çağrılan insanlar 39/27, 22/27	89
39. bölüm: İnsanlara müjde verenler 35/28, 34/28(2)	90
40. bölüm: Yola gelen insanlar 30/30(2), 13/31	90
41. bölüm: Bütün insanları öldürmüş gibi olanlar 30/33, 5/32(2)	92
42. bölüm: Rabbinden çekinerek kendini koruyan insanlar 43/33, 31/33	93
43. bölüm: İnsanların mallarını yiyen din adamları/hocalar 24/35, 9/34	94
44. bölüm: İnsanların birçoğunu yoldan çıkararak 30/36, 14/36	96
45. bölüm: İnsanlara cimrilik tavsiyesinde bulunanlar 34/36, 4/37	96
46. bölüm: İbrâhim'in ailesine yönelen insanlar 25/37, 14/37	98
47. bölüm: Mallarını insanlara gösteriş için harcayanlar 33/37, 4/38	99
48. bölüm: Allah'ın bütün insanlara lütfü 16/38, 12/38(2)	100
49. bölüm: İnsanlara söylenenler 30/39, 26/39	101
50. bölüm: İnsanların bilmedikleri doğru din 22/40, 12/40	102
51. bölüm: Üç gün boyunca insanlarla konuşamayanlar 30/41, 3/41	103
52. bölüm: İnsanlar için indirilenler 42/42, 39/41	104

53. bölüm: İnsanlara bir rehber ve ikram olan kitap 29/43, 28/43 —	105
54. bölüm: İnsanlara iyi olmayı emredip kendilerini unutanlar 5/44, 2/44 —————	105
55. bölüm: Kendilerine yanlış yapan insanlar 14/44, 10/44(2) ———	106
56. bölüm: Kendilerine gönderilenleri insanlara gösterenler 35/45, 16/44 —————	107
57. bölüm: Beşikteyken insanlara söz söyleyen elçi 12/46, 3/46 ———	108
58. bölüm: Birtakım insanlara üstünlük kuranlar 8/47, 8/48 ———	109
59. bölüm: Yoldan çıkmış insanlar 12/49, 5/49 —————	110
60. bölüm: İnsanlara gönderilen elçiler 25/49, 22/49 —————	112
61. bölüm: İnsanları uyarmak için yapılan tebliğ 25/50, 14/52 ———	112
62. bölüm: Allah'ın ikramından pay verdiği kimseler 4/53, 4/54 ———	113
63. bölüm: İnanıp güvenen insanlar 18/54, 18/55 —————	114
64. bölüm: İnsanların gönüllerine gelen şifâ 27/56, 10/57 ———	115
65. bölüm: İnsanlar arasında adaletle hükmedenler 40/57(2), 4/58 —	115
66. bölüm: Kuşluk vaktinde toplanan insanlar 30/58, 20/59 ———	117
67. bölüm: Su içeceği yeri öğrenen insanlar 40/59, 2/60 —————	117
68. bölüm: Allah'ın insanlara ikramı 17/60(2), 10/60 —————	119
69. bölüm: İnsanların yaptıkları yanlışlar 21/61, 16/61 —————	120
70. bölüm: İnsanların sorduğu sâat 40/61(2), 33/63 —————	121
71. bölüm: Allah'ın insanlardan koruduğu elçi 22/65, 5/67 ———	121
72. bölüm: İbrâhim'e en yakın insanlar 29/67, 3/68 —————	123
73. bölüm: İnsanlara şifâ olan bal 16/69, 12/68 —————	123
74. bölüm: Önderiyle birlikte çağrılacak insanlar 22/73, 17/71 ———	125
75. bölüm: Meleklerden ve insanlardan seçilen elçiler 27/73, 22/75 —	126
76. bölüm: Allah'tan korkar gibi insanlardan korkanlar 22/78, 4/77 —	126
77. bölüm: İnsanlardan kulluk isteyenler 4/79, 3/79 —————	128
78. bölüm: Mü'minlere yakın olan insanlar 7/82, 5/82 —————	129
79. bölüm: Güzel konuşan insanlar 27/82, 2/83 —————	130
80. bölüm: İnsanların hakkını yiyenler 11/85, 7/85 —————	131
81. bölüm: Bütün insanlar tarafından lânetlenenler 17/89(2), 3/87 —	133
82. bölüm: İnsanları aydınlatan kitaplar 10/92, 6/91 —————	133
83. bölüm: Cennetin kendilerine tahsis edildiğini söyleyen insanlar 17/94, 2/94 —————	135
84. bölüm: Yaşamaya en düşkün olan insanlar 3/96, 2/96 ———	136
85. bölüm: Allah'ın insanlar üzerindeki hakkı 5/97, 3/97 ———	137
86. bölüm: İnsanlara etkileyici sözler öğreten şeytanlar 10/99, 2/102	138

87. bölüm: Bütün insanların toplanacağı gün 12/103, 11/103 ———	139
88. bölüm: İnsanlar arasında adaletle hükmedenler 10/104, 4/105 —	140
89. bölüm: İçlerinde olanı insanlardan saklayanlar 17/106, 4/108 —	141
90. bölüm: İnsanlar için ortaya çıkarılmış en iyi topluluk 10/108, 3/110–141	
91. bölüm: İnsanların iplerine sarılanlar 5/110, 3/112 —————	142
92. bölüm: İnsanların arasını düzeltmeyi isteyenler 5/116, 4/114 —	144
93. bölüm: İnsanların gözlerini boyayanlar 11/118, 7/116 —————	145
94. bölüm: Yolu aydınlatılan insanlar 11/119, 6/122 —————	146
95. bölüm: İnsanların toplanacakları bir yer 2/124, 2/125 —————	147
96. bölüm: Öfkesine hâkim olup insanları affedenler 4/133, 3/134 —	148
97. bölüm: İnsanlar arasında döndürülüp durulan günler 3/138, 3/140–149	
98. bölüm: Kimi akılsız insanlar 4/142, 2/142 —————	150
99. bölüm: İnsanlara örnek olanlar 6/144, 2/143(2) —————	151
100. bölüm: Yüzünü Mescid-i Haram'a dönen insanlar 7/144, 2/150 —	152
101. bölüm: Âyetleri gizleyenleri lânetleyenler 7/158, 2/159 —————	153
102. bölüm: Âyetleri gizleyenleri dışlayanlar 7/160, 2/161 —————	155
103. bölüm: İnsanların mallarını haksız yolla yiyenler 2/164, 4/161–156	
104. bölüm: Allah ile aralarına koyduklarını ilâh edinenler 4/165, 2/165 —————	157
105. bölüm: Helâl ve temiz olanlardan yiyen insanlar 4/170, 2/168 – 158	
106. bölüm: İnsanların güvenlerini arttıran sözler 4/174, 3/173(2) —	159
107. bölüm: İnsanların malını sinsice eksiltenler 26/183, 2/185 ———	160
108. bölüm: Kitabı insanlara açık açık anlatanlar 2/187, 3/187 ———	161
109. bölüm: Yeniden dirilişi anlamayan insanlar 2/188, 7/187 ———	163
110. bölüm: İnsanların aktıkları gibi akanlar 2/189, 2/199 ———	164
111. bölüm: Sözlerine hayran olunan insanlar 2/200, 2/204 ———	166
112. bölüm: İnsanlar arasında kitapla hükmedenler 2/207, 2/213(2)–166	
113. bölüm: Allah'ın insanlara açıkladığı âyetler 2/219, 2/221 ———	168
114. bölüm: Allah'a karşı görevini yerine getirmeyen insanlar 2/224, 2/243(2) —————	170
115. bölüm: İnsanlara ibret/örnek yapılanlar 2/251, 2/259 ———	171
116. bölüm: Kimseden yalvar yakar bir şey istemeyenler 2/264, 2/27 —	173
Ç. BEŞER بشر —————	175
01. bölüm: Kendi cinsinizden bir elçi 41/6, 21/3 —————	175
02. bölüm: Kendileri gibi bir elçi 64/6, 14/10 —————	176
03. bölüm: Tıpkı kendileri gibi bir beşer 36/15, 14/11 —————	177

04. bölüm: Allah'ın yarattığı beşerler 19/17, 5/18	178
05. bölüm: Meryem'in söyledikleri 30/20, 19/20	179
06. bölüm: Kendi cinsine üstünlük kurmak isteyen beşer 54/24, 23/24	180
07. bölüm: Meryem'e söylenenler 74/25, 19/26	181
08. bölüm: Kendilerinden farklı elçi bekleyenler 15/28, 11/27	182
09. bölüm: İnsan değil göz kamaştırıcı bir melek 74/29, 12/31	182
10. bölüm: Beşere secde emrine itiraz 74/31, 15/33	183
11. bölüm: Ölümsüz olmayan beşer 23/33, 23/34; 21/34	184
12. bölüm: Kendi cinsinden bir erkeğin dokunmadığı Meryem 74/36, 3/47	185
13. bölüm: Beşer olan iki kişi 42/51, 23/47	186
14. bölüm: Sudan yaratılan beşer 38/71, 25/54	187
15. bölüm: Kitap, hikmet ve nebîlik verilen beşer 6/91, 3/79	188
16. bölüm: Allah'ın elçi gönderdiği bir beşer 17/93, 17/94	189
17. bölüm: Beşerin öğrettiği bir kişi 18/110, 16/103	190
18. bölüm: Beşerden başka bir şey olmayan elçi 26/154, 26/186	191

D. HALEFE خلف ————— 193

01. bölüm: Allah'ın hükmünü tartışanlar 78/3, 39/3	193
02. bölüm: Ardarda gelen gece ile gündüz 45/5, 10/6	194
03. bölüm: Allah'ın verdiği söz 57/7, 30/6	195
04. bölüm: Sözünden dönmeyen Allah 51/8, 3/9	196
05. bölüm: Arkalarında zayıf çocuklar bırakanlar 34/9, 4/9	196
06. bölüm: Önlerine ve arkalarına engel konulmuş gibi davrananlar 42/10, 36/9	197
07. bölüm: Kişiyi takip eden melekler 48/11, 13/11	198
08. bölüm: Bu topraklarda başkalarının yerine geçenler 16/13, 10/14	199
09. bölüm: Kendilerinden önce ve sonra gelen elçiler 48/15, 41/14	200
10. bölüm: Önden arkadan sağdan ve soldan sokulan İblis 48/16, 7/17	201
11. bölüm: Üstünlük kurma yüzünden ihtilaf çıkaranlar 45/17(2), 3/19	202
12. bölüm: Ayrılığa düşenler 39/20, 10/19(2)	204
13. bölüm: Farklı renklerde bitkiler 46/21, 39/21	205
14. bölüm: Allah'ın size verdiği doğru söz 30/22, 14/22	206
15. bölüm: Ayrılığa düştükleri konuların hükmü 41/25, 32/25	207
16. bölüm: Türlü renkte ürünler ve yollar 38/26, 35/27(2)	208
17. bölüm: Neyi yapıp neyi de geriye bırakanlar 72/27, 21/28	209
18. bölüm: Yeryüzünde yaratılan halife 35/28, 2/30	210

19. bölüm: Elleri kesilerek cezalandırılanlar 13/31, 5/33	211
20. bölüm: Allah'ın sözünde anlaşmazlığa düşenler 19/37, 16/39	212
21. bölüm: Hayra harcadıklarının yeri doldurulanlar 35/39, 34/39	213
22. bölüm: Vâdinin alt ve üst tarafında olanlar 41/42, 8/42	214
23. bölüm: Önünde bulunanlar ile arkada bırakılanlar 41/45, 36/45	215
24. bölüm: Allah'ın elçilerine verdiği söz 39/46, 14/47	216
25. bölüm: Allah'ın hükümlerinde anlaşmazlığa düşenler 22/47, 5/48	217
26. bölüm: Aralarında anlaşmazlığa düşenler 26/49, 3/55	218
27. bölüm: Arkalarındakileri dağıtanlar 24/55(2), 8/57	219
28. bölüm: Yerlerine başka bir topluluk getirilenler 20/58, 11/57	220
29. bölüm: Görevlerini ihmâl edenler 43/60, 19/59(2)	221
30. bölüm: Arka arkaya gelen gece ile gündüz 27/62, 25/62	222
31. bölüm: Arkalardan sıvışıp gidenler 43/63, 24/63	223
32. bölüm: Anlaşmazlığa düştükleri konular 19/64, 16/64	224
33. bölüm: O gün yaşayanlara ve arkadan gelenlere dersler 43/65, 2/66	225
34. bölüm: Nûh halkının yerine yerleştirilenler 16/69, 7/69	226
35. bölüm: Anlaşmazlıklar hakkında Allah'ın hükmü 22/69, 20/71	227
36. bölüm: Âd halkının yerine yerleştirilenler 10/73, 7/74	228
37. bölüm: Elçiyi topraklarından çıkarırlar 22/76, 17/76	229
38. bölüm: Sözlerinden dönenler ve yalan söyleyenler 27/76, 9/77	230
39. bölüm: Allah'ın sözünden dönmeyeceğini bilenler 23/80, 2/80	230
40. bölüm: Çelişki bulunmayan kitap 9/81(2), 4/82	231
41. bölüm: Muhaliflerle birlikte oturanlar 20/86, 9/83	232
42. bölüm: Muhaliflerin yanında olmak isteyenler 20/87, 9/87	233
43. bölüm: Kendinden sonrakilere ibret olan ceset 11/88, 10/92	234
44. bölüm: Muhaliflerin yanında olmak isteyenler 16/92, 9/93	235
45. bölüm: Kitap gelince ayrılığa düşenler 20/97, 10/93(2)	237
46. bölüm: İhtilaf çıkarırlar 11/110, 3/105	238
47. bölüm: Aralarında anlaşamayanlar 20/110, 2/113	239
48. bölüm: Savaştan geri kalma izni koparanlar 11/118, 9/118	239
49. bölüm: Elinin kesilmesine aldırmaayanlar 9/120, 7/124	240
50. bölüm: Elçi gelmeden önce ve geldikten sonra ezildiklerini söyleyenler 16/124(2), 7/129	241
51. bölüm: Tatları farklı meyveler 6/133, 6/141	243
52. bölüm: Mûsâ'nın arkasından kötü iş çevirenler 7/142, 7/150	244
53. bölüm: Aralarında anlaşmazlığa düşenler 6/164, 4/157	245
54. bölüm: Peşpeşe gelen gece ile gündüz 6/165, 2/164	246

55. bölüm: Arkalarında bıraktıklarına müjde vermek isteyenler 7/169(2), 3/170	247
56. bölüm: Kitaba ters düşenler 3/190, 2/176	248
57. bölüm: Anlaşmazlığa düşen insanlar 3/194, 2/213(3)	249
58. bölüm: Şu anda yaptıklarınızı bilen Allah 2/253, 2/255	250
E. RÛH رُوح	253
01. bölüm: Melekler aracılığı ile kullara inen rûh 70/4, 16/2	253
02. bölüm: Rûh üflenen insan 97/4, 32/9	254
03. bölüm: Uyarılarda bulunanlara verilen emirler 66/12, 40/15	254
04. bölüm: Bir insan gibi görünen Rûh 58/22, 19/17	255
05. bölüm: Beşere üflenen rûh 78/38, 15/29	256
06. bölüm: Balçıktan yaratılan beşerin içine üflenen rûh 42/52, 38/72	257
07. bölüm: Kutsal Rûh ile güçlendirilenler 17/85(2), 2/87	258
08. bölüm: Ruh'ül-kudüs/Kutsal Ruh Cebrail 21/91, 16/102	259
09. bölüm: Allah'tan rûh olan Meryem oğlu İsâ Mesih 5/110, 4/171	260
10. bölüm: Kutsal Rûh'la desteklenen Meryem oğlu İsâ 26/193, 2/253	261
F. KİTAPTA GEÇEN KELİMELERİN YER ALDIĞI ÂYETLER	262
G. YARARLANILAN KAYNAKLAR	267

ÖN SÖZ

Her şeyi mükemmel yapmak yalnız Allah'a mahsustur. O, bütün varlıkların sahibidir. İyiliği sonsuz, ikramı boldur.¹

Uzun yıllar önce bir arkadaşımızın hediye ettiği Seyyid Kutub ile Abdulhamid Cüde es-Sahhar'ın *Kur'an Işığında Dinî Hikâyeler*² kitabıyla başlayan Kur'an kıssalarıyla tanışıklığımız işin aslını arama düşüncesiyle "Kur'an'da bu nasıl anlatılmış?"a dönüştü. Bu arayışın sonunda Hz. Âdem'den Hz. İsa'ya kadar olan Allah'ın elçilerinin anlatıldığı *Elçiler ve Kıssalar*, ardından da Kur'an'dan âyetlerle Allah'ın elçisi ve nebîlerin sonuncusu Muhammed (as)'ın anlatıldığı *Son Nebî* ortaya çıktı.

Maksadımız, Kur'an'ın farklı sûrelerinde geçen elçilerin kıssalarını, âyetlere dayalı olarak insanımızın da kolayca anlayabileceği bir bütün hâlinde ortaya koymaktı! Bunu gerçekleştirmeye çalışıyorduk. Âyetlerle Allah'ın elçileri çalışmalarına beş yıl önce başladığımızda biz Kur'an'da her şeyin dağınık bir şekilde olduğunu, herhangi bir sistematik yapı olmadığını düşünüyorduk. İlk çalışmalarımızı³ da kıssalarla ilgili âyet kümelerini kendimize göre çeşitli tasniflere tâbi tutup birleştirerek gerçekleştirdik. Ancak çalışmalara devam ettiğimizde Kur'an'da son derece sistematik bir yapı olduğunu, yaptığımız ilk çalışmaların da bütünüyle yenileneceğini gördük.

---

¹ Fatiha 1/1-2

² *Kur'an Işığında Dinî Hikâyeler*, Seyyid Kutub-Abdulhamid Cüde es-Sahhar Tercüme: Mustafa Nuhoglu, Ravza Yayınları, İstanbul, İkinci baskı, 2001

³ *Elçiler ve Kıssalar*, Fecr Yayınları, Ankara, 2017; *Son Nebî*, Fecr Yayınları, Ankara, 2017.

İlk zamanlarda hep âyet metinlerini, âyet kümelerini/pasajları alıyor, onlar üzerinde çalışıyorduk. Ancak ilk çalışmaların yenileneceğini gördükten sonra isimler üzerinde çalışırken âyet numaralarını almaya başladık: Âdem 2/31, 33, 34, 35, 37; 3/33, 59; 5/27, cin 6/100, 112, 128, 130; 7/38, 179, 184 gibi.

Bir sûrede bir ismin geçtiği âyetleri bir pasaj olarak alıyor, bu pasajları çeşitli şekillerde sıralıyor, bunlardan da bir türlü sonuç alamıyorduk. Ancak kelimelerin geçtiği âyet numaraları önemliydi. Bu numaraları biz o âyetin ismi olarak görüyorduk. Bunların birbirleriyle ilişkileri, bunların bir anlamı olmalıydı ama nasıl? Bir gece aklıma gelenler yüzünden sabaha kadar uyuyamamış, heyecandan ne yapacağımı bilememiş, sabahleyin düşündüklerimi yapıp sonuç alamayınca da büyük bir hâyal kırıklığına uğramıştım.

2019'un yaz günlerinde bunun heyecanını hep yaşadım. Bir gün nasıl olduysa daha önceden sürekli pasaj şeklinde aldığım âyetleri tek tek numaralarına göre sıralayınca Âdem kıssasıyla ilgili çalışma sonuçlanıverdi. Bunu doğrulamak için çeşitli konularla ilgili de çalıştım. Ortada muhteşem bir yapı vardı. Bu durum bizim çalışmalarımızda bir dönüm noktası oldu. *Cin Melek İblis Şeytan ve Âdem(as)*⁴ böyle bir çalışmayla gerçekleşti.

Çalıştığımız konularla ilgili kelimeleri seçerken belli bir kurala bağlı kalmadık, bazen sadece bir kelimeyi, bazen bir kökten olan bütün kelimeleri aldık ama çalışma şeklimizi değiştirmedik. Çalışmamızı kademeli olarak uyguladık:

1. Elinizdeki kitapta insanla ilgili olduğunu düşündüğümüz **enese** (انس) kökünden **ins** (إِنْسِ), **insan** (إِنْسَانٌ) ve **nâs** (النَّاسِ) kelimelerini, **beşera** (بَشَر) kökünden **beşer** (بَشَرٌ) ke-

⁴ *Cin Melek İblis Şeytan ve Âdem(as)*, Fecr Yayınları Ankara 2020.

limesini, **halefe** (خلف) kökünden kelimeleri ve **raveha** (روح) kökünden **rûh** (روح) kelimesini aldık.

II. Bu kelimelerin geçtiği bütün âyetleri bulduk, bunları mushafa, elimizde kitap olarak bulunan Kur'an'a göre sıraladık: İns 6/112, 6/128(2), 6/130, 7/38, 7/179, 17/88, 19/26, 27/17, 41/25, 41/29, 46/18, 51/56, 55/33, 55/39, 55/56, 55/74, 72/5, 72/6 gibi.

III. Mushaf sırasındaki kelimelerin geçtiği bu âyetleri, kelimenin geçtiği âyet numaralarına göre yeniden birer birer sıraladık: İns 72/5, 72/6, 27/17, 46/18, 41/25, 19/26, 41/29, 55/33, 7/38, 55/39, 51/56, 55/56, 55/74, 17/88, 6/112, 6/128(2), 6/130, 7/179 gibi.

IV. Kelimenin geçtiği âyet numarasına göre sıraladığımız bu âyetleri küçükten başlayarak ikişer ikişer eşleştirdik, her bir ikişerliyi bir bölüm olarak aldık: İns 1. bölüm: 72/5, 72/6; 2. bölüm: 27/17, 46/18; 3. bölüm: 41/25, 19/26 gibi.

V. Her bir bölümü meydana getiren âyetleri tek tek bağlamıyla⁵ birlikte karşılaştırarak okuduk, değerlendirdik ve sayılarını belirledik. Bazı istisnalar olmakla birlikte her bölümde sûre numarası büyük âyetleri, sûre numarası küçük âyetler açıklıyor. Genellikle sûre numarası büyük âyetler *italik* olarak bölüm başında yer aldı. Âyetler arasında doğru bağlantı kurabilmek için âyet kümelerine, bağlama uygun başlıklar koyduk. Çoklu âyet kümelerinin başlığını, bölüm başlığı olarak aldık: İns 01. bölüm: Cinlere sığınan insanlar 72/5, 72/5 *Yalan söyleyen insanlar ve cinler 1*; 72/6, 72/6-8 Cinlere sığınan insanlar 3; 02. bölüm: Cinlerden, insanlardan ve kuşlardan meydana gelen ordu 46/18, 46/18 *Daha önce yaşamış insan ve cin toplulukları 1*; 27/17, 27/17-19 Cinlerden, in-

⁵ Bağlam: Kelime ve cümle gibi ifade unsurlarının, kullanıldıkları yere ve zamana göre, kendinden önce ve sonra gelen unsurlara bağlı olarak kazandığı farklı anlam ve değerler bütünü.

sanlardan ve kuşlardan meydana gelen ordu 3; 03. bölüm: Meryem'e söylenenler 41/25, 41/25 *Daha önce yaşamış insan ve cin toplulukları* 1; 19/26, 19/26-28 Meryem'e söylenenler 3 gibi.

VI. Son aşamada âyetlerin Arapça metinlerini yerleştirdik, âyetlerin sûre ve numaralarını dip notlarda verdik.

Allah'ın verdiği doğru bilgiye bütün insanlar ihtiyaç duyar. Bu bilgi, insanın önce kendini sonra da başkalarını tanımada, anlamada ve hayatını sürdürmesinde ona kolaylıklar sağlar. Herkese düşen görev önce doğru bilgi edinmek ve bunu başkalarına da ulaştırmaktır.

Çalışma bizden başarı Allah'tandır.

Kadir UYAR

05 Mayıs 2020 / 12 Ramazan 1441

Beylikdüzü/İSTANBUL